

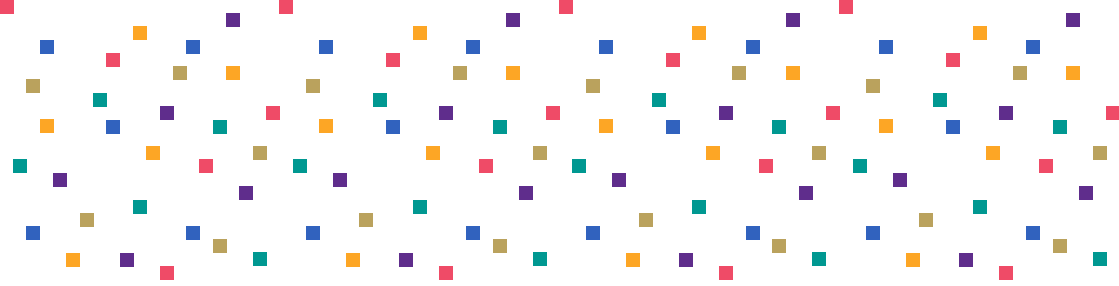

Що не так із зображеннями князів на гривнях?

www.storiya.info

© 2023 «Сторія»

Що не так із зображеннями князів на гривнях?

Засновниця читацької онлайн-платформи «Сторія» **Олеся Божко**

Автор **Вадим Аникієнко**

Головна редакторка **Юлія Журлакова**

Літературна редакторка, авторка рубрики «Читай і мову вивчай!» **Юлія Гарюнова**

Верстка **Анастасія Бишовець**

Дизайн **Віталій Войтуль**

Ілюстрації **bank.gov.ua, wikipedia.org**

www.storiya.info

Матеріали розроблені ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» за технічної підтримки ООН Жінки в Україні та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН (WPHF). Ця публікація підготовлена за фінансової підтримки Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги Організації Об'єднаних Націй (WPHF), але це не означає, що висловлені в ній погляди та вміст є офіційно схваленими або визнаними з боку Організації Об'єднаних Націй.

Усі зображення, інформація і торговельні марки використовуються як ілюстрації з навчальною метою та не мають рекламного характеру. Усі матеріали, які розміщені на веб-сайті www.storiya.info, а також будь-які інші матеріали, що розповсюджуються за допомогою цього сайту і з цього сайту (зокрема зображення, відеоролики і тексти) належать ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» та захищені авторським правом. Несанкціоноване використання цих матеріалів, повне або часткове копіювання, збереження, зміна і поширення (для будь-яких цілей) без письмової згоди ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» заборонено. © 2023 «Сторія».

Для твоїх геніальних думок

Area with horizontal dotted lines for writing thoughts.

Для твоїх геніальних думок

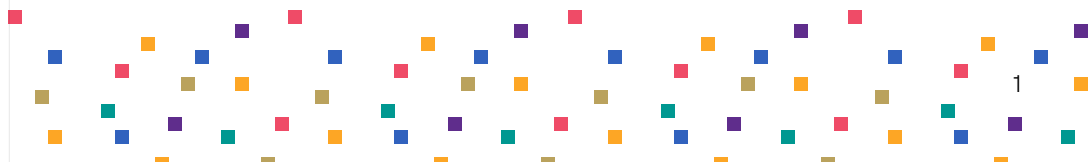
Чи знайдуться у твоєму гаманці монети 1 і 2 гривні? Хто на них зображений? Як гадаєш, яка деталь у цих портретах може бути історичним огріхом? Прочитай цей текст до кінця й перевір своє припущення!

У **1996 році** в Україні було введено в обіг національну валюту — **гривню**. Робота над підготовкою й випуском нових грошей почалась у **1992 році**, через рік після відновлення Незалежності України. На купюрах постановили зображувати портрети видатних українців. Та спершу треба було створити ескізи. Цю відповідальну справу доручили художнику **Василію Лопаті**.

Уже на фінальному етапі до майстерні митця завітав відомий історик **Михайло Брайчевський**. Поглянувши на ескізи, дослідник Русі сказав, що зображення князів не відповідають дійсності. Цікаво, з якої причини науковець зробив такий висновок?

Адже ніхто достеменно не знає, який вигляд мали **Володимир Великий** та **Ярослав Мудрий** (саме вони зображені на купюрах і монетах номіналом 1 і 2 гривні). Тисячу років тому не було фотокамер. Та й на портретах, що збереглися, навряд чи можна розгледіти колір очей чи форму носа, однак усе ж є досить помітна деталь. Що ж це?

Вуса й борода. Точніше, наявність вус і відсутність бороди в князів Русі.

За словами Михайла Брайчевського, у ті часи князі носили вуса, а мода на бороди прийшла значно пізніше. (До речі, московські царі завжди носили бороди, а от самі лише вуса — ні.)

Пишні вуса одразу впадають в око на портреті Володимира Великого, нанесеного на князівських срібляниках та златниках.

Златники
Володимира Великого

І на печатці Ярослава Мудрого можна роздивитися

Печатка
Ярослава Мудрого

княжі вуса, на відміну від бороди.

Та й зображення інших князів від Святослава Хороброго до Святослава Ярославовича підтверджують цю думку.

Такі аргументи історика переконали художника — і гривні **1992 року** вийшли з портретами князів із вусами.

Для твоїх геніальних думок

Спробуй скласти власні речення зі словами
“гривна” й “гривня”.

A large area with horizontal dotted lines for writing, enclosed in a white frame with a scalloped left edge.

Тепер ти знаєш більше про слів-паронімів
в українській мові!

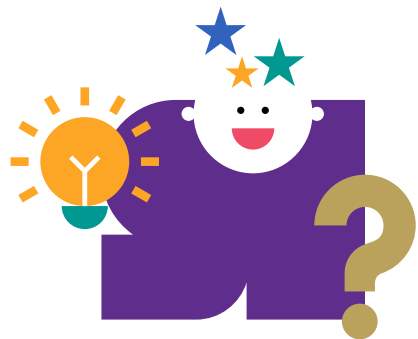
То коли знову з'явилися бороди?
У **2004 році** за рішенням Національного Банку України
були випущені оновлені банкноти.

На жаль, захисник історичної правди на той час уже
помер і не зміг втрутитися. Тож “бородаті” зображення пе-
рейшли й на монети, що прийшли на заміну паперовим
гривням у **2018 році**.

Цікаво, а тобі вдалося здогадатися, що не так із зобра-
женнями князів? ●◆■◀▶

НАД ЧИМ ПОМІРКУВАТИ

- ❓ Уважно переглянь українські гривні 1996 та 2005 років. Які зміни вдалося помітити на портретах князів, окрім бороди?
- ❓ З яких іще джерел можна дізнатися про зовнішність князів?
- ❓ Як гадаєш, чому князям домалювали бороди?

ЧИТАЙ І МОВУ ВИВЧАЙ!

Гривна чи гривня?

Із цього тексту ти дізнав(ла)ся багато про **гривню**. Однак, можливо, тобі доводилося чути слово **гривна**? Чи це однакові назви? Зараз усе з'ясуємо!

Назви **гривна** та **гривня** — **пароніми**, тобто слова, які мають дуже подібну форму, відрізняючись однією чи кількома літерами. Але незважаючи на візуальну схожість, не можна плутати ці слова за значенням і використовувати в однакових контекстах. Так може виникнути лексична помилка.

Гривня — грошова одиниця України.

Гривна — давня металева прикраса у вигляді обруча, яку носили на шиї.